

KÖZHÍRRÉ TÉTETIK!

XI. évfolyam 4. szám, 2023. december

Az újság fejlapot Fodor Eszter tervezte.

Kedves szalkszentmártoni lakosok!

„Karácsonykor nézzük a szeretet szemével a világot, és ne feledjük, hogy hozzánk hasonló emberekből áll, akik ugyanúgy problémákkal küszködnek, mint mi, és legbelül ugyanúgy szeretetre vágynak, mint mi.”

Ezzel az idézettel szeretném köszönteni a 2023-as év utolsó kiadásában Szalkszentmárton lakosait. Egyben szeretném azt közvetíteni, hogy ne csak karácsonykor vegyük észre: minden embernek van problémája, és mindenkinek jólesik egy jó szó, egy kis odafigyelés. Próbáljunk egész évben eszerint élni, mert azzal tehetünk a legtöbbet azért, hogy könnyebb legyen mindannyiunk élete, mindennapja, ha észrevesszük, hogy ha valakire rámosolygunk, akkor ő visszamosolyog. Ezzel máris sokat tettünk a környezetünk élhetőbbé, boldogabbá tételéért. (Még ha időnként néha nehéz is.)

Főleg a mai rohanó, elgépiesedő világban sokat jelentenek ezek a gesztusok. Mindenkit biztatok, hogy próbálja ki. Igaz, még nincs itt a karácsony, de rohamos léptekkel közeledik. Kicsit szeretnék visszatekinteni az elmúlt időszak eseményeire. Hiszen az elmúlt 3 hónap a mi kis falunk életében nagyon mozgalmas időszak volt. Sok kulturális programban volt részünk, melyekből minden korosztály, minden lakos tudott válogatni, hiszen nagyon színes volt a kínálat.

Szeptemberben a Szalkszentmártoni Néptánc Egyesület megrendezte a hagyományos szüreti felvonulást, majd a bált.

Októberben a Szederinda Néptánc Egyesület a Komámaszszony bált.

Mindkét Egyesületnek köszönjük, hogy bár akadtak nehézségek, de ezeken túllendülve színesítették a szórakozni vágyó közönség hétvégét.

Októberben megrendeztük az idősek napi délutánt, melyre nagy szeretettel készültünk, és remélem, azt át is tudtuk adni, mert mi folyamatosan éreztük a felénk áradó szeretetet.

Köszönjük!

MEGHÍVÓ

Szalkszentmárton Község Önkormányzata szeretettel meghívja Önt és Kedves Családját
2023. DECEMBER 16-ÁN 16 ÓRAI KEZDETTEL
a Szalkszentmártoni Művelődési Házba településünk lakói tiszteletére rendezett
KARÁCSONYI MŰSORÁRA.

PROGRAMOK:

- * Gulyásné Horváth Tünde polgármester asszony ünnepi beszéde
- * Alföldy-Boruss Dániel református lelkész és Bese Gergő atya köszöntő beszéde
- * Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Általános Iskola műsora
- * Szalkszentmártoni Bóbita Óvoda műsora
- * Szalkszentmártoni Szederinda Néptánc Egyesület és a Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola tanulói műsora
- * Szalkszentmártoni Néptánc Egyesület műsora
- * Kiskunsági Vadászklub Egyesület műsora
- * Dér Gabriella adventi műsora

SZERETET-SÜTI – MERT SÜTNI ÉS ADNI JÓ
Kérlek, hozz magaddal egy tálca sütit, amit szívesen megosztanál a többiekkel.

Öko szemlélet és gazdaságosság jegyében –
Hozhatsz egy bögrét magaddal, és mi teletöltjük forró itallal!

Polgármester – Polgárőrség

November elején egy nagyon igényes, jó hangulatú koncertnek lehettünk részesei, melyet a Halasi Concert Band szolgáltatott számunkra, Váli Péter elszármazott szalkszentmártoni lakos jóvoltából, aki sosem felejt el a gyökereit, mi pedig ezt nagyra értékeljük.

Ezt követően falunk névadójáról, Szent Mártonról emlékezünk meg. Öröm látni, hogy minden évben egyre többen csatlakoznak a lámpás felvonuláshoz (bármilyen idő is legyen), és nem utolsósorban Bese Gergő atya jóvoltából mindig megtudhatunk valami újat Szent Mártonról.

November közepén a Kulturált Környezetünkért Szívvel Egyesület tagjaival ünnepelhettük ismét egy tartalmas, szórakoztató délután keretében az Egyesület fennállásának 15. születésnapját. Mindenki láthatta, hogy a településünkön bőven van lehetőség egy kis kikapcsolódásra, mindenkinek érdeklődése szerint.

Természetesen hőseinkről is megemlékezünk, hiszen az ő áldozatuknak köszönhetjük mi magyarok, akik mindig a szabadságra vágyunk, hogy most is szabadon élhetünk. Ha az Aradi Vértanúk és az 1956-os áldozatok nem mernek hősként kiállni a céljaik érdekében, akkor a mi hazánk már nem valószínű, hogy létezne, mint Magyarország.

Október 29-én az I. és a II. világháborúban harcoló katonákról emlékezünk meg, akik már nem térhettek haza. Nyugodjanak békében.

November 1-jén elcsendesedtünk mindannyian, és elhunyt szeretteinkre emlékezünk. Tehát igyekszünk megtenni minden tőlünk telhetőt, hogy mindenki megtalálhassa a neki tetsző kikapcsolódási formát, és tudjon lelkileg feltöltekezni. Aki részt

vett az eseményeken, úgy érzem, jó szívvel tesz látogatást legközelebb is.

Itt ragadom meg az alkalmat, hogy civil szervezeteinknek is megköszönjem a munkáját, hiszen nélkülük nem tudna ilyen színes lenni a paletta. De azért ne csak szórakozzunk, bár jókedvre elsősorban az derít, azonban engem jó érzéssel tölt el – és csak remélni tudom, hogy a lakosságot is –, hogy mindig tudok egy kis fejlődésről, előrelépésről is beszámolni.

Októberben közel 46 millió forint önerőből megvalósult a közvilágítás korszerűsítése, a környékünkön nálunk először így már nem kell attól tartani, hogy a mai rezsíárak mellett esetleg korlátozni kelljen a közvilágítást.

A hónap végén a településhez tartozó AGROFEED Kft. egy üzemmelle bővült, ami azt is jelenti, hogy 10 újabb munkahelyet is teremtett. Együtt örülünk a fejlődésnek. Nagyon fontos kérdés az útjaink állapota, melyek tudjuk, hogy nem éppen a legszívderítőbbek. Folyamatosan keressük a lehetőségeket, hiszen az idei évben önerőből nem tudjuk fejleszteni, de próbálunk javítani a helyzeten. Jelenleg is anyagbeszerzés van folyamatban. Próbáljuk a lehetőségeinket kiaknázni, és igyekszünk mindent elkövetni, hogy járhatóbbak legyenek útjaink. November végére, december elejére egy kis kátyúzást is ki tudtunk szorítani. Ezúton is szeretném türelmüket kérni, mi pedig folyamatosan keressük a megoldást, és biztos vagyok benne, hogy előbb-utóbb találunk is.

Bizakodással tekintve a jövőbe kívánok mindenkinek Istentől áldott békés, boldog karácsonyt és szeretettel teli boldog új évet!

Gulyásné Horváth Tünde
polgármester

Egyesületünknek két nagyobb megmozdulása volt ebben az időszakban. Egyik a Halottak Napi fokozott jelenlét a szalki temetőben. Ennek fontos eleme az autók helyes parkoltatása és őrzése. Aztán a kapukon való ki- és behajtás szabályosságának betartatása, végül az utakon és a sírok közötti járőrözés. Hogy a bevezető utak kamerával való meg-

figyelése vagy a mi személyes jelenlétünk okozza-e (vagy talán mindkettő együtt), de nem tűnnek el a virágok, a kihelyezett díszek vagy a koszorúk. Kerestünk ridikült, elveszett slusszkulcsot, segítettük a sírokhoz vinni a virágokat, hogy ne kelljen annyit fordulnia a látogatónak, vagy éppen az érkező vidéki hozzátartozókat igazítottuk útba, hogy merre találják a dédipapáék síremlékét. Igyekeztünk kedvességgel, szolgálatkészséggel enyhíteni a megemlékezés fájalmát.

Másik alkalom pedig a Márton-napi lámpásjárás biztosítása volt. A művelődési ház elől indult a menet Kánisz Laci-kával az élen, aki lóháton vezette az ünneplő és felvonuló tömeget. Mondom, tömeget! Mert a vacak idő ellenére nagyon sokan, és egyre többen jönnek el erre a különleges ren-

Polgárőr hírek

dezvényre. A római katolikus templomnál várt bennünket Gergő atya, aki Szent Márton történetét mesélte el nekünk. Innen kis utcákon keresztül mentünk tovább a Piac téren keresztül falunk névadójának a szobrához. A hosszú úton semmi rendkívüli esemény nem történt, minden a közlekedési szabályoknak megfelelően zajlott le.

Itt szeretném kihangsúlyozni az ötven órás közösségi munkás középiskolás fiatalok segítségét. Nélkülük megint nem tudtunk volna minőségi szolgáltatásokat teljesíteni.

Czuczor Teca

Bölcsőde hírei

Október közepére teljes létszámra bővült csoportunk. Az esős napokon a csoportszobában töltöttük napjainkat, ahol változatos tevékenységekkel foglalkoztunk. Játékosan tornáztunk, rajzoltunk, festettünk, gyurmáztunk, ragasztottunk és sokat énekeltünk. Születésnapot és névnapot ünnepeltünk. Az asztalra torta és gyümölcsle került. Ezen a napon táncoltunk és lufikat dobáltunk. Az udvaron faleveleket gyűjtöttünk kis talicskákba, valamint fát ültettünk. A gyerekek örömmel vettek részt ezen tevékenységekben. Az elmúlt napokban előkerültek a Mikulásról szóló dalok és mesék. Különböző alkotó tevékenységekkel várjuk érkezését.

Láposi Klaudia
kisgyermek gondozó-nevelő

„Korszerűbb Óvodáért Szalkszentmárton” Alapítvány hírei

Kedves Szülők, Nagyszülők, Óvodapedagógusok! Tisztelt Támogatóink!

Örömmel mondhatjuk el Önöknek, hogy a Szalkszentmártoni Bóbita Óvoda és Mini Bölcsőde „járműparkja” újabb kismotorokkal bővült, melyeket 2023. szeptember 20-án közösen ad-

tunk át Bakosné Somogyi Orsolya intézményvezetővel és Gulyásné Horváth Tünde polgármester asszonnyal óvodás és bölcsődés gyermekeink részére.

Ezeket a „járműveket” az Önkormányzat által civil szervezetek részére kiírt pályázaton 2023. évben megnyert összegből (80.000 forint), valamint alapítványunk által kiegészített önrésszel összesen 100.000 forint összértékben vásárolta alapítványunk óvodás és bölcsődés gyermekeink nagy örömeire.

Fenyvesiné Gál Szidónia
kuratórium elnöke

Kirándultunk

A Florvédelmi Sportszövetség által kiírt pályázat segítségével ingyenes kirándulásra vett részt az osztály szeptember 22.-én.

Először Kecelre mentünk a Pintér Művek Kft. Gladitechnikai parkjába. A szabadtéri kiállításán különböző harci eszközöket láttunk. Meglepődtünk a tankok, rakéták hatalmas méretein. A Fegyvermúzeumban több száz fegyver, puska látható. Kádár János kitömött vadászszakmányai is itt kaptak helyet.

Exután Szabadszálláson a Toldi Ász Fogadóban ebédeltünk. Hisz pihenés után vezető segítségével elindultunk a 4 km-es Strársa túrára. Téliúton a Strársa-hegyen újra megpihentünk. A séta árkon, bokron, dombon, lejtőn haladt keresztül. Szákkal a hátunkon igazi katonáknak érezhettük magunkat, akik sikeresen teljesítették egy "erőltetett menetet". Táradtan, bogáncsoson, de nagyon jó kedvvel értünk vissza a buszhoz. A túravezetőtől térképet, nasit és egy jól megérdemelt érmét kaptunk.

Az osztály nevében is mondhatom hogy, ez egy szuper nap volt, szuper kirándulással. Az élmények mellett sok újat tanultunk, reméljük hogy, több ilyen naphoz lesz még részünk.

Csurai Lea
5. osztály

Márton-napi Liba Galiba

A Márton napot megelőző három napban a Bóbita Óvoda gyermekei látogattak el a Művelődési Házba, ahol a falu legkisebbjei megismerkedtek Márton püspök legendájával, énekeltek, sorjátékoztak.

Márton nap 2023-ban szombatra esett, így lehetőséget kapva, hogy a felvonuláson kívül más kulturális programot is szervezzünk a Művelődési Házban. Hónapokkal ezelőtt megkeresett Váli Péter, aki gyökereit máig nem feledve, büszke édesapaként felajánlotta, hogy a 30 fős Halas Concert Band Fúvószenekar fellépésének teljes költségét vállalja, hiszen fia is az együttes tagja. Egy koncert lelki feltöltődés és egyben közösségi élmény. Ebben lehetett része annak, aki ellátogatott a Halas Concert Band koncertjére november 11-én. Ígérete szerint, tavasszal újabb lehetősége lesz a szalkszentmártoni la-

kóknak egy kisebb létszámú zenekart a színpadunkon vizionálni. Köszönet a zenekarnak és Váli Péternek, hogy ez a csodás délután megvalósulhatott, köszönet a kultúra önzetlen támogatásáért.

A novemberi eső hasznos a vetésnek, szükséges a mezőgazdaságnak, de a szabadtéri rendezvények kudarcát okozhatja. Sajnos a november 11-i esős, őszi időjárás a mi programunknak sem kedvezett. Aggódó szülők érdeklődtek a felvonulás megtartásáról, de öt órára az ég kitisztult, az esőfelhők eltűntek az égről, így Kánisz László felszerszámozta lovát és belovagolt a faluközpontba, hogy magára öltse piros katonai köpenyét és piros tollal díszített római katonához illő sisakját, hogy a felvonulás előljárájaként elvezessen mindenkit a katolikus templomba és a Márton-szoborhoz. A templomban Bese Gergő atya osztotta meg

velünk Márton legendáját. Pár év kihagyásával idén ismét kisorsolásra került a felvonuláson résztvevők között egy élő liba, amelyet hetvennyolcan szerettek volna megnyerni. A szerencsés személy nevét egy névnapját ünneplő gyermek, Lajkó Nimród Márton húzta ki.

A kisorsolt liba Turóczi Sándor udvarában nevelkedett, az általa felajánlott gyönyörű libának, mint szerencsés nyertes, Kerner Erzsébet örülhetett.

Idén sem maradtunk éhen, hiszen morzsa asztalunk az ilyenkor megszokott libazsíros, libatepertős kenyérral megtérvítve várta falatozni vágyó vendégeinket.

Mészáros Szilvia

Gyermekjóga Szalkszentmártonon

A PanDorka Pindurka Gyermekjóga novemberben megnyitotta a kapuit a szalkszentmártoni könyvtárban, 3-6 éves korosztály számára.

Röviden a jógáról:

Test és a lélek „orvossága”, amely megnyugtató a felgyorsult világunk által felturbózott idegeinket.

A gyermekjóga során elengedhetetlen a játék, a különböző szerep- és testjátékok, a tanító mese és a mozgás alkalmazása.

Külső szemlélőként egy drámajátékot figyelhetünk meg, jelmezek nélkül, ám tudatos mozgáselemekkel, teljes átéléssel kivitelezve: mozgás, játék, me-

se alkalmazása egy időben, 45 percen keresztül.

Előnyeiről ejtenék pár gondolatot:

- egészségmegőrző hatású (asztma, krónikus betegségek stb.)
- testtartás-javítás, lúdtalp-megelőzés
- fejleszti a gyermek memóriáját, gondolkodását és az összes fizikai képességet
- fejlődik a kommunikációs készség
- megismeri a gyermek saját testét és annak működését
- nagyfokú önbizalomra tanít
- feszültség- és stresszoldó hatású.

Patkós-Langó Teréz

Lakodalmak, keresztelők 3. rész Részletek Czuczor Teca: Itt élek, mesÉlek c. könyvéből

Jdőközben a lányos háznál még nagyobb volt a nyüzgés, mint a legényesnél. Az örömanya összerakta a lány staféruniját, amibe beletartozott az összes ágyruha lepedőtől, dunyha, nagy- és kispárna huzatostól. Törölközők, konyharuhák, abroszok stócszámra.

A falu hivatásos varrónői varrták néhány menyasszony ruháját. Eladni a használat után nagyon szégyenletes tett volt. Viszont örökölni, kölcsönadni, elajándékozni dicséretes cselekedetnek számított. Egyedül a mirtusz és a fátyol volt egyedi, egyszer használatos. Nem ritkán kis fali vitrinbe zárva tárolták a hitvesi ágy fejrésze fölött, a díszes keretbe foglalt esküvői kép vagy festmény mellett. De már megint nagyon előreszaladtam a történetben.

A lakodalmos ételek mennyisége és minősége nagyon fontos volt, hiszen ez minősítette a házigazdát. Ezért kialakult és elterjedt egy praktikus és jóféle szokás, szakácsnét fogadtak arra napra, de még inkább az azt megelőző hétre. A faluban mindig akadt két-három olyan középkorú vagy inkább idősebb asszony, aki alkalmas volt, és vállalta is a szakácsné szerepét. Ez nagy tudással és felelősséggel járó feladatnak számított. Kovács Józsefné sz. Papp Zsófia, mindenki Zsófi nénije nagyon sok esküvőt „kifőzött”. Ő határozta meg, hogy milyen alapanyagokat és abból mennyit szerezzen be a családfő. Ahogy megtudta a meghívottak létszámát, máris diktálta az adatokat. Még azt is felíratta, hogy hány segítő kéz kell az egész heti készülődéshez. Az irányítás mindig Zsófi nénié volt, felügyelte a sütést, a főzést. Elrendezte, hogy kinek mi lesz a dolga a készülődés héten, meg hogy a nagy napon hány fő kell a tálaláshoz. Ő állapította meg az ételek mennyiségét, de a legfontosabb az ízesítés mestersége volt, amit csak ő végezhetett.

A készülődés hete kezdődött a levestészta-gyúrással, a sütemények sütésével. Folytatódott a kulcsos kalács, a mákos guba alapanyagával, majd a kenyerek sütésével. Hét közepén az állatok ritkítására került sor. A nők a lábasjóságoknak estek neki, a férfiak a disznókat és birkákat vegzálták halálra. Gondold el, hogy akkoriban díszeket, számukra haszontalan holmikát nem vittek ajándékba. Mind-mind használati holmi volt, főleg edények. „Vindöl”, „vájlingok”, tepsik, öntöttvas lábasok, tányérok, cserép bögrék, különböző méretű fakanalak jöhettek szóba.

Gyenes Éva esküvőjén. Gyenes Károlyné, Gyenes Magdolna, Horváth Sándorné, Decsi Pál, Gyenes Györgyné, Kovács Józsefné, Kenesei Józsefné, Dömők Lajosné.

Csaposok. Csapó Bálint és Horváth József

Csaposok. Kerek Mihály és Kenesei Bálint

Segítségék

Gonda Lajos és Lukácsi Teréz esküvője 1943. 03. 31. készülődés

Kulcsos kalács

Húsfőzők. Balogh Lukács, Horváth Mihály, Szabó István, Balogh Mihály, Dömök András, Buránszki Béni, Kulcsár Mihály, id. G. Szabó Lajos

Nem a méret és az érték volt a lényeg, csak csekélységek ajándékoztak. Viszont mellé kellett vinni minimum egy tyúkot, lisztet, tojásokat, később rizst is. Az ajándékozás napja a csü-

törtök volt, ekkor ölték le a saját mellett az ajándékba vitt tyúkokat is.

Szóval a jeles nap kitűzve, vendégek meghívva, állatok felhizlaltva, ház kimeszelve kívül-belül. Padló felsikálva, olajozva, még a döngölt padlójú kiskonyha alja is szebb mintákkal lett felszórva, mint simán vasárnap. Hogy-hogy nem tudod? Minden vasárnap alaposan felsepertek, majd homokkal és bécsi korommal a fal mellett különböző mintákat szórtak le, pöttyöket, vonalakat, kacsaringókat, szíveket, mintha szőnyeg lett volna leterítve. Középre felesleges lett volna bármit is szórni, hiszen ott naponta többször is söprögettek, annyi idő meg energia nem maradt a napi munka után, hogy naponta „rajzoljanak” szőnyeget.

A meghívottak amúgy mindenben támogatták a fiatalok családját. Összehordták a kecskelábú asztalokat, székeket, a poharakat, a „csetröst” meg az „eszécájgot”. Aznap reggeltől sűrögtek-forogtak az asszonyok, üstben főzték kint az udvaron az aranyló tyúkhúslevest. A férfiak forgatták a bográcsban a birkapörköltet, közben borozgattak, danoláztak. A kemencében sülték a levesből kikerült egész tyúkok, körberakva fonott kaláccsal. A sparheltban még pár tepsi süteménynek is akadt hely. El tudod képzelni, micsoda illatok szálltak az utcában? Hmmm...

.....

Karácsonyi gondolatok

A mikor e sorokat papírra vetem, már bizony jócskán benne vagyunk ebben a szeszélyes novemberben. A közelgő ünnepek előszele már most belengi az országot, mindennapjainkat. Bármerre is járunk, az üzletek polcai roskadnak az ünnepekre szánt árucikkkel. Csokimikulások, műfenyőfák, fényfüzerek tömkelege csábítja a vásárlókat. Nem hagynak semmit az utolsó pillanatra. Bese Gergő plébános úr egy tévéműsorban tréfásan meg is jegyezte: a koraszülött Jézuska ím már megérkezett közénk. Mindannyian várjuk szent karácsony ünnepét.

Feleségem gyakran bíz meg bevásárlással. Nem bánom, mert ezen alkalmakkor emberekkel találkozom, beszélgetünk, új híreket hallhatok. Több esetben is megdöbbenve hallom, hogy néhányan arról beszélnek, hogy mennyire utálják a karácsonyt. Ott az a sok sütés-főzés, a felfordulás. Kinek hiányzik ez?

Hogyan lehet ez? Mi a családukkal úgy, ahogyan sok millió honfitársunk, lázban égve várjuk a napot, amikor a megszokott időben várjuk a szeretteinket. A fehér asztal terítve. Van minden, mint karácsonykor – így szoktuk ezt mondani. Hogyan lehet, hogy néhányan szeretnének túl lenni mindenben? Amikor

a szeretteink körében eljön az az áhított pillanat, amikor meg-hitt csendben lelkünk érzékeli, amikor az angyal keresztülsuhan a szobán. Ezért a pillanatért érdemes egész évben küszködni, elfeledni a bajokat, és csak arra gondolni, hogy milyen jó, hogy újra együtt lehetünk.

Ezután egy szomorú gondolat kerített hatalmába. Mi van akkor, ha a karácsony nem mindenkinek jelenti a felhőtlen boldogságot? Sorsa úgy alakult, hogy egyedül maradt az életben, senkije sem maradt. Az ő számukra a karácsony lelki gyötrellem. Ezt bizony meg kell értenünk. Mi van azokkal, akik éppen egy szerettüket veszítették el? Kérdőre vonják a teremtőt: Istenem, miért éppen engem büntetsz? Erre a kérdésre nincs válasz! Ennek a szent ünnepnek a hangulata adjon nekik vigasztalást, mert tudniuk kell, hogy a világban mindenkit szeret valaki, még ha nem is tud róla. Jönnek az adventi hetek, mindenki előzékenyebb, mint máskor, érdeklődünk egymásról, családjainkról. Azt kívánom, hogy mindenkinek legyen egész évben áldott, szent karácsonya.

Úgy legyen!

idősebb Németh József

Kulturált Környezetünkért Szívvel Egyesület

Szorgos kezek munkája által, az elmúlt időszakban megtörtént a virágládák beültetése.

Az északi köszöntő táblánál szükségesnek éreztük, hogy valamilyen formában körbehatároljuk.

Ezúton is köszönjük Borbély Zoltán vállalkozónak a felajánlott köveket, melyeket elhelyeztünk ezen a területen.

BOLHAPIAC

Ahogy már megszokhattátok, minden hónapban 1 alkalommal Bolhapiacot tartottunk, ami a téli időszakban szünetel. Viszont a felajánlásokat továbbra is szeretettel fogadjuk. Ne feledjétek, hogy a bevételt a falu szépítésére fordítjuk.

Idén 15 éves...

Mivel az idei évben kerek évfordulót ünnepel az egyesület, ezért úgy gondoltuk, egy nagyobb volumenű megemlékezést szervezünk. Ennek előkészületeiről folyamatos egyeztetések zajlottak a KÖSZI klubban.

Plakátok, meghívók, ajándékok megtervezése, kivitelezése. Az elkészült plakátok kihelyezésre kerültek a hirdetőtáblákra, üzletekbe. A meghívók személyesen lettek eljuttatva a címzeteknek.

Az egyesület fennállásának 15. évfordulóján egy nyílt rendezvényre hívtuk szeretettel a falu lakosságát.

A november 18-án 14 órakor kezdődő rendezvényt **Sípos Klára** elnök asszony nyitotta meg.

Ezt követően **Nagyné Sümegi Viktória** által összeállított képes időutazáson vehettünk részt. A KÖSZI egyesület 15 év alatt megvalósított munkáját, rendezvényeit követhettük nyomon, melyhez a megírt rímes szöveget **Szabó Gáborné Czuczor Teca** előadásában hallgattuk meg.

Majd a **Szalkszentmártoni Néptánc Egyesület** néptánc produkciója következett. Ezután **Benczik-Szabó Katalin** énekesnő pop dalokat adott elő.

A szünetben kiosztottuk az ajándékokat, személyenként 1 darab leporelló, mely bemutatja a KÖSZI egyesület munkáit, valamint 1 darab ajándéktasak, ami különböző virágmagokat tartalmaz.

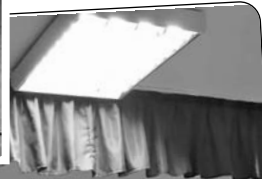
Szendvicsekkel, süteményekkel, üdítőkkel kedveskedtünk a vendégeknek és az előadóknak.

A délután hátralévő részében a seregélyesi **Dreams** zenekar country zenével, és magyar dalokkal színesítette a programot.

Természetesen nincs születésnap torta és a pezsgő nélkül, melyet közösen fogyasztottunk el.

Az egyesület szívvel-lélekkel készült, a létszám és a csillogó szemek azt tükrözték, megint nívós, színvonalas programmal sikerült megajándékozni a résztvevőket.

Barkóczy Zsoltné

A magyar népköltészet fejlesztő hatásai II.

A játék eleink életének fontos része volt. Úgy nőttek fel, hogy sok időt töltöttek játékkal, játsszal. Játéktudásuk változatos és gazdag volt. Az élet minden területéhez, szakaszához tudtak játékot. Dédszüleinkről, nagyszüleinkről ránk hagyományozódott népi gyermekjátékok ma is megállják helyüket. Ezek a gyermekjátékok egyszerre fejlesztik és szórakoztatják a gyermeket, s ad örömet a gyermekével játszó szülőknek is.

III. Nagymozgás

Azokat a természetes mozgásokat, amelyek során a különböző izomcsoportok által az egész testet összehangoltan használjuk, nagymozgásnak nevezzük. A mozgásfejlődés az érzelmi és az értelmi fejlődés alapja. Számos népi játékunkban megjelennek a nagymozgásos formák. Minden olyan játék, ahol a térben elmozdulunk, ide sorolhatók.

Sétáltató

Sétálunk, sétálunk,
Erdőt, mezőt bejárunk,
Dimbet-dombot megmászunk,
Mikor aztán elfáradunk,
Egy kis dombra lecsücsülünk, Csüccs!

– Leírás:

A kisgyermek kezét fogva sétálunk, a csüccsre leguggolunk.

Ajánlott életkor: amikor a gyermek már tud lépegetni.

Talicskázás

– Leírás:

Gyermekkorunk kedves, szórakoztató játéka. Ketten játszhatjuk. A gyermek hasára fekszik, megfogjuk a lábait és megemeljük. Két kezén támaszkodva halad előre, vagy amerre toljuk.

Ajánlott életkor: 3-4 éves kortól

Ugróiskola

– Leírás:

A változatosan felrajzolt keretekben egy vagy két lábbal ugrunk. Közben mondókázhatunk.

Ajánlott életkor: 3-4 éves kortól

IV. Egyensúlyérzék

Az egyensúlyérzék, ha minden rendben van vele, nem is gondolunk rá, természetes. Abban az esetben viszont, ha nem megfelelően működik, akkor az élet minden területén nehézséget okoz. Az egyensúlyérzék életünk minden tevékenységénél nagyon fontos. Az egyensúlyérzék, a mozgás fejlődése az értelmi képességekkel szoros összefüggésben áll. A gyermekek mozgásfejlődését, ezen belül a jó egyensúlyérzékeltést sok játék segíti. Ezen képesség fejlesztése gyermekkorban a leghatékonyabb.

Fejbillentő

Szita, szita, péntek,
Szerelem csütörtök,
Dob szerda.

– Leírás:

A kisgyermek fejét két tenyerünk közé

vesszük és jobbra-balra hajtogatjuk. Közben ezt a kis ritmusos mondókát mondogatjuk.

Ajánlott életkor: Mikor már a gyermek önállóan tud ülni.

Hintáztató

Egy aranyalma,
két aranyalma,
három aranyalma,
négy aranyalma,
öt aranyalma,
hat aranyalma,
hét aranyalma,
nyolc aranyalma,
kilencedik kis királyfi, szállj le a hintáról!
Pap vagyok, prédikálok,
mosószéken álldigálok,
rúgd föl a padlásra!
Leszállás a hintáról,
ró, ról, ról,
hintá - ról!

– Leírás:

Hintázás közben mondogatták. Egymást lökték a hintában föl-váltva, amíg véget nem ért a mondóka, majd helyet cseréltek.

Ajánlott életkor: Akár újszülött kortól az életkoruk megfelelő hintában.

Lovagoltató / höcögtető

Gyí paci paripa, paripa,
nem messze van Kanizsa,
Odaérünk délre,
libapecsenyére.

– Leírás:

A kisgyermeket szemben ültetjük magunkkal a térdünkre. Megtámasztjuk a hátát, és térdünkön lovagoltatjuk, miközben sarkunkat ritmikusan emelgetjük.

Ajánlott életkor: 5-6 hónapos kortól.

V. Téri tájékozódás

A gyermekek mindent saját magukhoz viszonyítanak. Ahhoz, hogy jól tájékozódjanak térben majd síkban is, ismerniük kell a saját testüket. Ezekhez adnak segítséget az olyan népi gyermekjátékok, ahol a testsémát és a testtudatot támogatjuk meg. Valamint az olyan játékok, ahol megjelenik a mozgás.

Tenyeresdi / csiklandozók

Egy, kettő, három, négy,
kopasz barát, hová mégy?
Pápára dohányért,
Debrecenbe pipáért.
Adok neked bundácskát,
takard be a kiscicát.

– Leírás:

A kisgyermek ujjain számolgatunk, a végén az összecusokott kezecskéit a két kezünkkel betakarjuk.

Ajánlott életkor: újszülött kortól

Ökölütögetők

Töröm, töröm a mákot,
sütök vele kalácsot.
Uccu tolla motolla,
neked adom... Zsuzsika.

A gyermek egyik ökölbe szorított kezét az

egyik tenyerünkbe fektetjük, a másik öklünkkel ütögetjük.

Ajánlott életkor: biztonságos ülés kialakulása után, csecsmő korban.

VI. Észlelés

Az észlelés (percepció) arra szolgál, hogy az érzéki információkat megértsük. Az érzékelés során egyszerű ingereket tapasztalunk meg. Az észlelés során ezekhez a megtapasztalt érzékekhez kapcsolunk jelentést. Az észlelés területei: hallási, látási, tapintási, mozgási, alaklátás, időérzék, térérzékelés. Ezen területek fejlesztésére alkalmasak a tenyeresdi, arcmutogató, csiklandozó, természet és állatmondókák.

Tenyeresdi

Kerekeset – *köröket rajzolunk a gyermek tenyerébe*

Böködőset – *mutatóujjal beleszúrunk*

Símitósat – *végigsímítjuk a tenyerünkkel*

Csattanósat – *belecsapunk*

Ajánlott életkor: 4-5 hónapos kortól.

Arcmutogató / csiklandozó

Szem, szem, – *ujjunkkal megérintjük a szemét*

Szuszogó, – *az orrát*

Tátogó, – *a száját*

Kortyogó, – *a nyakát*

Itt lemegy, – *végig húzzuk az ujjunkat a hasáig*

Itt megáll – *a hasán körben*

Itt a kulacs, itt igyál. – *a hasát csiklandozzuk*

VII. Kommunikáció

Már születésünk előtt is kommunikálunk. Magzati korban a 20. héttől halljuk édesanyánk hangját. Sok esetben mozgással reagálunk a külvilágból érkező ingerekre. A kommunikáció alapvető szociális jelenség, legalább két ember között zajlik. A népi játékok nagy része önmagában is segíti a kommunikáció fejlődését. Éppen ezért játszunk, mondókázzunk minden nap kisgyermekünkkel.

Állathang utánzó

Kot-kot-kot-kot kotkodács,

Minden napra egy tojás.

Ajánlott korhatár: 2-3 éves kortól, amikor a gyermek már beszélni tud.

Nyelvtörő

Kerekes Kelemen kerekét kerekíti kerekre.

Cseresznyemag vagy meggyemag?

Sárga bögre, törött bögre.

Névcsőfó

Ágnes – szeme mint a mágnes

Ádám – kutya ül a hátán

Ajánlott életkor: 2-3 éves kortól

VIII. Szociális kompetenciák

A szociális kompetencia olyan motívum- és képességrendszer, ami elengedhetetlen a társas kapcsolatokban. Tanulás során fejlődik. Nagyon fontos a felnőttek (szülők, pedagógusok) példamutatása. A gyermekek minket felnőtteket figyelnek és utánóznak. A szocializáció első és legfontosabb színtere a család. Amiket a családban megtapasztalunk, azokat

fogjuk alkalmazni később a kortárs csoportokban.

Piszéző

Én is pisze – az orr megérintése

Te is pisze, – a másik orrának megérintése

Gyere pisze, vesszünk össze!

– az orrok összedörzsölése

Ajánlott életkor: újszülött kortól.

Homlokkocantó

Összetöröm a tojást,

Kocc, kocc, kocc, kocc!

– Leírás:

A gyermeket magunkkal szemben az ölünkbe vesszük, és a homlokunkat ritmikusan összekocantjuk.

Ajánlott életkor: 2-3 hónapos kortól.

Szeretettel ajánlom ezeket a népi játékokat minden szülőnek és gyermekének.

Forrás: Forrai Katalin: Ének a bölcsődében
Editio Musica Budapest

Bújj, bújj zöld ág... Népi gyermekjátékok
Móra Ferenc Könyvkiadó Budapest, 1976

Bakosné Somogyi Orsolya

Csak ülök és mesélek....

(Gondolatok egy gyógypedagógus tollából...) III.

Így látszik, nem elég elégszer mondani... A tornában nem lehet hosszabb kihagyás, mert visszaesés lehet... vagyis: „szülőnap tortá előtt, mellett, után” (dr.S.J.) is tornázni kell. Aki vállalja, annak szép eredménye lehet, de a záloga az, hogy kb. egy évig, de szükség esetén tovább is, folyamatosan menjen a torna... csak így érhető el eredmény.

Mivel idegrendszer-fejlesztésről beszélünk, ezért ahhoz, hogy a kialakult új idegkapcsolatok stabilizálódjanak, idő kell. A torna pedig egymásra épülő feladatokból áll, az sem mindegy, hogyan. De mindig adott gyermekre íródik. Eleinte a gyermek irányíthatósága jelenik meg. A kezdeti javulás után még nem szabad abbahagyni a tornát, mert könnyen visszaesés lehet belőle. Ilyen esetben sok szülő úgy gondolja, hogy megoldódott a probléma, és abbahagyják. Csak hogy a gond időközben tüneteket vált, és új más területek is előtérbe kerülnek... ami az eredeténél súlyosabb is lehet. Abban az esetben, ha a gyermeknek még van más jellegű, orvosi problémája is, azt is rendezni kell, különben a fejlődés egy bizonyos fokon meg fog állni... Ha a gyermeknek valamilyen allergiája van, vagy ételintoleranciája... valamilyen táplálkozási anyagcsere- vagy hormonzavara, vagy orr-fül-gégészeti, szemészeti, neurológiai, pszichiátriai vagy olyan rejtett betegsége, ami feltétlenül megoldást kíván, akkor azt meg kell oldani. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy sajnos vannak lelki sérülések is, amelyek nagyon hasonlóak a testi tünetekhez, ezért azok megoldása is fontos, az is oka lehet a fejlődés megtorpanásának. Csak egy differenciáldiagnosztikai vizsgálat dönti el, hogy pszichés vagy organikus-funkcionális probléma áll-e fent.

A szülői és családi háttér stabilitása nagyon fontos, hogy áll-e a gyermek mögött biztató és támogató, szeretetteljes környezet. A szülők nagyfokú együttműködése, toleranciája és türelme kell, az elejétől fogva. A terápiában van olyan, hogy ha a gyereket kimoszítjuk a megszokott komfortzónájából, sírni, ellenkezni, hisztizni, rosszabb esetben őrlőngeni fog. Ez bizonyos pontig teljesen természetes, hiszen a nyugodt és biztonságos környezetéből ki van billentve, elvárják tőle, hogy odafigyeljen, hogy irányítható legyen, és együttműködjön, sőt, feladatokat oldjon meg segítséggel vagy anélkül. Következésképpen folytatva a terápiát, idővel megszokja, hogy van feladata, és ott, az adott helyen és időben „dolgoznia” kell.

Sajnos a szülők az ellenállástól megtorpannak, és inkább feladják... pedig a mielőbbi megoldás a célravezető, hiszen a szakszolgálatoknál és szakértői bizottságoknál hónapokig vagy évekig tart a vizsgálat és diagnózis állítás, addig pedig a gyermek ellátatlanul marad, ami a tanulási helyzetben, az iskolában beláthatatlan következményekkel járhat.

Történt, hogy megkeresett egy szülő, messze, több 1000 km távolságból, hogy Covid idején segítsék a kisfiának, mert nem beszél.

A gyermek már 3 éves elmúlt, egyáltalán nem beszélt. Kikérdezve, és a hivatalos papírokat elemezve, a születéskor történt sajnos egy komplikáció, és ezzel oxigénhiányos állapot lépett fel. Sokáig senkinek nem tűnt fel semmi furcsa a gyermek fejlődésében, csak annyi, hogy a szilárd táplálékot nem tudja fogyasztani, az izmai gyengék, és nem beszél... de a mozgásfejlődése az elmondásuk szerint rendben zajlott.

Vizsgálatok kiderült, hogy testszerte hypotón, minden téren elmaradás volt tapasztalható. Megkezdjük a beszédindítást és a tornát is. Közben kiutaztak, és online folytattuk a munkát. Hónapok teltek el, a beszéd nem akart indulni, akkor már kivizsgálást javasoltam autizmus irányában... és a helyi fejlesztő központ segítségét is kérték a tanácsomra. Ott kiderült, hogy értelmes a fiúcska, csak valami akadályozza a kifejező nyelvi készség indulását. Közben a mozgásban is javulás történt, már darabos ételt is kezdett fogyasztani, megtanult rágni. A komplex fejlesztés ment is hűsvétig. Akkor az anyuka kérte, hogy kb. 2-3 hónapra álljunk le, mert vendégei lesznek messziről. Elmondtam, hogy ez a fejlesztés nem tűr halasztást, mert rendszerességet és következetességet igényel, hogy eredmények legyenek. Anyuka így ebbe nem egyezett bele, és feladta. Azóta sajnos még mindig nem beszél a gyermek, túlesett összejt-beültetésen és számos beavatkozáson. Rengeteg speciális problémát találtak, kiderült pl., hogy a vérében nehézfémeket találtak, valamint penészt, amik neurotoxikusak a gyermekek fejlődésére... A nehézfémek kivezetéséhez speciális orvos kell... A orr-fül-gégészeti, szemészeti, neurológia eltérést nem talált. Közben autizmus diagnózist kapott. Kint speciális iskolába jár, és sajnos bejósolhatatlan, mi lesz, ha felnőtt lesz. Ha időben kezdjük a terápiát, jelen esetben már kb. 18 hónapos korában, vagy előbb, akkor jobb az esélyei, hiszen 2 éves korra kb. 50 szóznak lennie kell, és értenie azt is, amit mondanak neki.

Sajnálom, hogy így történt. A szakember szava sokszor nem számít, felülír mindent a család, és nem hajlandók együttműködni sok esetben. Mindig elmondom: a döntés a szülőé, hiszen a szülő a felelős elsősorban a gyermeke fejlődéséért. Hiszen a siker vagy kudarc is a szülőé... A szakember lehet társ benne, segítheti a gyermeket, családot, de csak akkor, ha feltétlenül bizalom van a felek között. Egy biztos, a gyermek élete és felnőttkorra a társadalmi helyzete lesz ezzel sokkal nehezebb.

„Sok minden várhat, a gyerek nem. A csontjai most alakulnak, az elméje most fejlődik. Neki nem mondhatjuk, hogy majd holnap, őt úgy hívják: ma!” (Gabriela Mistral)

Csaplár Péterné okleveles egészségfejlesztés tanár
és gyógypedagógus tanftó

Elkerülő út épül Szalkszentmártonban

Folytatódik Szalkszentmárton község belterületi úthálózatának fejlesztése. A települést terhelő tranzitforgalom csökkentése érdekében épül meg a település központját tehermentesítő elkerülő út.

– Évek óta gondot jelent számunkra a községünkön haladó teherfogalom. A nagy súlyú járművek egyrészt tönkreteszik a Fő út aszfaltretegét, másrészt zajuk megkeseríti a környékben lakók életét. Bal eset-veszélyesség szempontjából leginkább a település központja az érintett, hiszen itt van az általános iskola és a művelődési központ is. Önkormányzatunk százötvenmillió forintot nyert a Vecsei út – Kádár utca közötti földút aszfaltozására a vármegyei Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében. A megközelítőleg egy kilométeres

szakasz burkolatának elkészítése az engedélyeztetési, majd a közbeszerzési eljárás lefolytatását követően leghamarabb jövő év tavaszán kezdődhet el – tájékoztatta hírportálunkat Gulyásné Horváth Tünde polgármester.

A napokban fejeződött be a vármegyei TOP Plusz, a LEADER és a Nemzeti Kulturális Alap Petőfi Ideiglenes Kollégium pályázatain elért sikernek köszönhetően a Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Emlékiállítás rekonstrukciója. A beruházás keretében megtörtént az épület, a kerítés teljeskörű felújítása, a kiállítótermek festése, a jégverem rendbetétele.

Az épület berendezései a helyükre kerültek, a tárlatok anyagának rendszerezése rövidesen elkezdődik. A nagyberuházások mellett a LEADER program ke-

A községen haladó teherfogalom megkeseríti a lakók életét.

Fotó: Gulyás Sándor

retében elnyert 19 millió forintból rakodógépet és fűnyíró traktort vásároltunk. A munkagépek még ebben az évben megérkeznek – sorolta az elmúlt év eredményeit a polgármester.

forrás: Petőfi Népe

Jótékonyság

Horváth Kincső javára gyűjt a szalkszentmártoni motoros klub

Jótékonysági bulit tartott Téli Party címmel szombaton a szalkszentmártoni Iron Horses MC, azaz Motorcycle Club, magyarul motoros klub. A rendezvény bevételét az újabb műtét előtt álló, mozgásában korlátozott fülöpházi kislány, Horváth Kincső javára ajánlották fel a szervezők.

A szalkszentmártoni Iron Horses MC lényegében egy olyan zártkörű, testvéri barátságra épülő motoros csapat, melybe bejutni, taggá válni csak hosszú évek szívós munkájával lehet.

Az anyaklubot 1966-ban a Németországban állomásozó amerikai katonák alapították Nürnbergben. Hosszú évek alatt Európa-szerte alakultak további chapterek, a szélesedő kapcsolatok révén Magyarországon az 1993 óta működő Firebirds MC-t 2002-ben vette fel a teljes jogú tagjai közé a nemzetközi Iron Horses MC, és kapta meg az Iron Horses MC Hungary státuszt.

Hazánkban ma már két Iron Horses chapter működik, az egyik Szalkszentmártonban, a másik Jászágon.

– Klubtagjaink rendszeresen szerveznek közös túrákat, járnak motoros találkozókra. 1995 óta tartunk nyári és téli partikat, havonta nyílt napokat. A közös érdeklődési kör, a motor, a motorozás, a rock szeretete köt össze bennünket. Emellett fontos számunkra, hogy jó ügyek mellé állva segítsünk a rászoruló embereken, életük jobbítása érdekében. Több jótékonysági rendezvényen képviseltettük magunkat. Például minden évben részt veszünk a Ghost's MC szegedi rendezvényein, így gyűjtöttünk már a gyermekklinika, illetve a Viharsarki Koraszülöttmentő Alapítvány javára is – mondta el hírportálunk érdeklődésére Kutas Gyula, az Iron Horses MC Szalk legidősebb tagja.

A klub idén a mozgásában korlátozott, fülöpházi kislány javára gyűjtött a szombaton megrendezésre került Téli Party keretében.

– A jótékonysági rendezvény ötlete egyik klubtagunkban vetődött fel, aki baráti kapcsolatban áll Horváth Kincső édesanyjával.

A motorosok számára fontos, hogy a jó ügyek mellé állva segítsék a rászoruló embereket

Fotó: Iron Horses MC

Apákként, sőt nagyapákként megismerve az értelmes, kedves, ám mozgásában korlátozott, folyamatos fájdalmak között élő, tíz esztendő kislány történetét, akinek újabb, drága műtéten kellene átesni, úgy éreztük, nekünk is hozzá kell járulnunk ahhoz, hogy álmai a szabad mozgásról ne foszoljanak szét.

A szombati rock buli sztárvendége a határainkon túl is ismert Bad Times zenekar lesz, a jó hangulat garantált. A rendezvény ingyenes, a felajánlásokból befolyt összeggel Kincső gyógyulásához kívánunk hozzájárulni – tette hozzá Kutas Gyula.

Akik nem tudtak részt venni a motoros klub szalkszentmártoni rendezvényén, a következő számlaszámra fizethetik be adományukat: **Horváth Kincső, Takarékbank: 51700117-18252635**

forrás: Petőfi Népe

Kitüntetés – Ablakvadászat – Falugazdász

Az országos Prima Prima mintájára Bács-Kiskun vármegyében idén 18. alkalommal kerültek megválasztásra a vármegyei Primák. Ezúttal is a tudomány, a kultúra és a sport valamely területén jeleskedő, példaeértékűen teljesítő személyek kerültek ki győztesként 10 kategória élére.

Valamennyien kötődnek Bács-Kiskun vármegyéhez, némelyikük munkássága sokak számára ismert, de akadnak közöttük, akik csak szűkebb környezetükben tevékenykednek. Egy-egyvalami azonban közös bennük, a közösségük példaképként tekint rájuk és méltónak találta őket az elismerésre.

forrás: *Petőfi Népe*

A 2023-as Bács-Kiskun Vármegyei Prima Díj Magyar Irodalom kategóriájának győztese TÖRÖK LÁSZLÓ DAFTI! Gratulálunk! Nagyon büszkék vagyunk Önre Tanár úr!

ADVENTI ABLAKVADÁSZAT

Várjuk együtt Jézus születését!

Keresünk 22 játékos kedvű családot, intézményt, akik vállalják Advent idején, hogy az általuk választott napon karácsonyi díszbe öltöztetnek egy ablakot és várják a felfedező gyermekeket, felnőtteket.

A várakozás december 03-án kezdődik és december 24-ig tart. 03-án, 3-as szám kerül kihelyezésre, 04-én, 4-es számú, és így tovább. Az, hogy melyik szám kihez kerül, titok, meg kell keresni!

Feladat:

- 1, Találjatok meg minél több adventi ablakot!
- 2, Készítsetek szelfit, hogy ott voltatok.
- 3, Küldjétek el a képeket privát üzenetben a Szalkszentmártoni Római Katolikus Egyházközség facebook oldalának.
- 4, Az ablakok 10:00 és 20:00 óra között legyenek megtekinthetők

Készüljünk közösen
a legnagyobb csodára!

Szalkszentmárton

Tisztelt Gazdálkodók!

Felhívom szíves figyelmüket, hogy a 2023. évi egységes kérelmek benyújtásához kapcsolódó hatályos jogszabályok kimondják, hogy a Gazdálkodási Naplót (GN) elektronikusan és papír alapon is vezethetik a gazdálkodók a támogatások igénylésének feltételeként. Amennyiben a gazdálkodó úgy dönt, hogy a 2023. évre vonatkozó GN-t papír alapon vezeti, akkor az ott rögzített adatokat legkésőbb 2024. január 31-ig fel kell töltenie a Nébih Elektronikus Gazdálkodási Napló (eGN) felületére.

**Felmerülő kérdéseikkel, kérem keressenek bizalommal.
Miklós-Kása Mónika +36 30 679 7530
falugazdász**

NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA

Időskorúak köszöntése

Október elseje az Idősek világnapja, bár idén egy nappal korábban emlékezünk meg településünk nyugdíjas lakóiról.

Tiszteletünk jeléül idén is névre szóló meghívókat készítettünk, mert úgy véljük, így sokkal hatékonyabb és személyesebb a hívogatás. Fellépőink telt ház előtt léphettek fel, hiszen kicsivel többen, mint tavaly: 113 fő fogadta el meghívásunkat.

Az eddigiektől eltérően az idei évben két énekest is sikerült felkérni. Műsoros délutánunkon községünk Polgármester

Asszonyának köszöntőjét követően a Magyar Operett Társaság, majd Pintér Timi szórakoztatta a jelenlévőket.

Timi elbűvölő és közvetlen személyisége hamar oldotta a hangulatot, így a közös éneklésen kívül egy rövid vonatkozásra is invitálta a szórakozni vágyókat.

A bátrabbak egy dal erejéig a színpadon is táncolhattak a művésznővel. A műsort követően közös sütizésre, beszélgetésre is lehetősége volt vendégeinknek. Bizom benne, hogy a rendezvényünkön résztvevők kellemesen szórakoztak, sok élménnyel gazdagodtak.

Mészáros Szilvia

 REpont

10-ből 9-en
az Ön boltjában
fognak vásárolni.*

**Legyen az üzlete szelektív
visszaváltó pont!**

*2022. november, TOMRA Collection fogyasztói kutatás hét európai országban, országonként 1000 fős online minta alapján

**Tudjon meg többet
és csatlakozzon!**

 mohu
MEMBER OF MOL GROUP

A 17 éves hagyománnyal rendelkező Országos Őszi Könyvtári Napok idén október első hetében kerültek megrendezésre, melyhez ismételten csatlakoztunk. A legtöbb olvasót megmozgató programsorozat keretén belül író-olvasó találkozókra vártuk az érdeklődőket. Balázs Ágnes, számos ifjúsági regény szerzője, a Lufi sorozatból adott ízelítőt a diákoknak. A találkozó a felolvasás jegyében zajlott, majd játékos, interaktív formában átbeszélésre kerültek a hallottak.

Egy kalocsai mentőtiszt is vendége volt könyvtárunknak: Kissné Szűcs Anita Bátor vagyok, segítők! című életmentő gyermekkönyvével ismerkedhettek meg a 3-4. osztályos tanulók. A könyvismertető során kicsiknek és nagyoknak egyaránt bemutatásra kerültek az elsősegélynyújtás és a helyes mentőhívás alapfogásai.

Kézműveskedéssel hangolódunk a közelgő ünnepekre: a fonodás kis csapat segítségével papírfenyőfát készítették hulladékból az 1-2. osztályosok. Ezzel is igyekeztük a figyelmet felhívni arra, hogy bizony egy elhasznált, feleslegesnek hitt dologból egy kis fantáziával csodákat lehet készíteni.

Októberben rajzpályázat meghirdetésére került sor, melynek keretén belül az elmúlt esztendő 12 legjobb könyvéhez kellett rajzokat készítenie a diákoknak. A legszebb illusztrációk fogják majd díszíteni a 2024-es Bács-Kiskun megyei kistéleplési könyvtári falinaptárt.

Végezetül örömmel értesítjük az olvasókat, hogy 33 db könyvvel bővült állományunk. Az új könyvek feliratú polc tartalmazza a frissen beszerzett válogatásokat. Egyaránt keresgélhetnek köztük akár a szórakoztató irodalom, akár a szépirodalom kedvelői. Mindenkit sok szeretettel várunk a megszokott nyitvatartási időben. **B.É.**

Könyvtári hírek

A Katolikus Egyházközség hírei

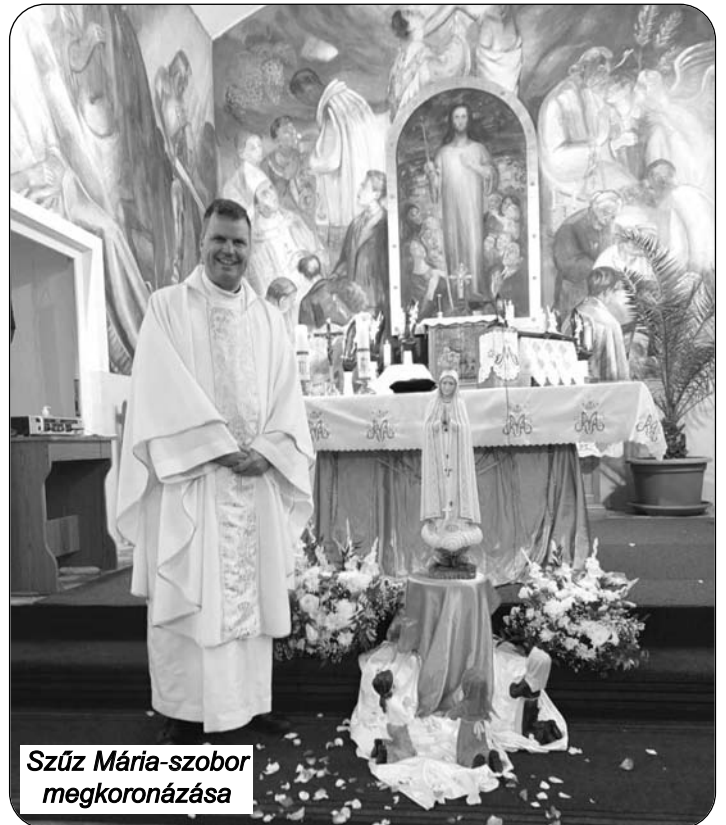
Szent Márton Egyházközségünk az elmúlt időszakban folytatta közösségépítő munkáját és a korábban már megszokott liturgikus események megünneplését.

Szeptemberben elkezdődött a tanév, bővült a hitoktatásban részesülő gyerekeink száma. Ismét vannak elsőseink, és habár kevesen, de az óvodában is van csoportunk. Ebben az esztendőben Pokilszky Éva tanárnő segíti a munkámat és állt be a hitoktatásba Bálint felmondása és elköltözése után.

Első közös programunk az Iskolatáska-megáldás volt, majd egynapos kiránduláson voltunk Kiskunhalason a három település alsós hittanosaival. Szeptember 17-én megáldottam a keresztek, Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén.

Iskolatáska megáldása

Szűz Mária-szobor megkoronázása

Templombúcsú

Október első vasárnapján hálát adtunk a termésért, megtartottuk az éves élelmiszergyűjtő akciónkat. Rengeteg felajánlás érkezett, amit ezúton is köszönök, és sikerült jó helyre eljuttatni, mégpedig Budapestre, Teréz anya nővéreihez. Nagy megtiszteltetés volt, hogy a szentmisén két nővér tett tanúságot munkájukról, hitükről.

Október a rózsafüzér imádság különleges hónapja, így minden szerdán közösen végeztük ezt az imaformát.

Október 15-én, a templom Fatimai Szűz Mária-szobra új koronát kapott, egyenesen Portugáliából. Az ünnepség fényét emelte a rózsaeső is.

November 1-jén ökumenikus imádság keretében emlékezünk meg a ravatalozónál az elmúlt esztendőben elhunyt testvéreinkről, majd halottak napján szentmisében imádkoztunk értük.

November 10-én, pénteken már elkezdtük a búcsú ünneplé-

sét, 11 órakor ünnepi szentmisét mutattam be a hittanos gyerekeinknek, és azt követően finom ebéddel vendégeltük meg őket.

11-én, szombaton örömmel fogadtuk templomunkban a rossz idő ellenére szép számmal megjelent lámpás felvonulókat.

12-én, vasárnap ünnepi szentmisénk volt templomunk búcsú ünnepén, örömmel láttam a szomszédos településekről és a távolabbról érkezett zarándokokat (Lajosmizse) is.

November 19-én Szent Erzsébetre emlékeztünk, minden megjelentet áldott kenyérral ajándékoztunk meg. Innen is köszönöm a pékség nagyvonalú felajánlását!

Az előttünk álló időszak gazdag programjait a következőkben olvashatják. Minden olvasónak áldott készüléket és kegyelmekben gazdag, békés ünnepeket kívánok!

Bese Gergő

Adventi és Karácsonyi programok

December 3. vasárnap	10:00	Első adventi gyertya meggyújtása, Barbara ágak szentelése
December 10. vasárnap	10:00	Második gyertya meggyújtása, pálinka- és mézszentelés
December 14. csütörtök	6:00	Hajnali szentmise (rorate), majd reggeli
December 17. vasárnap	10:00	Harmadik gyertya meggyújtása.
December 20. szerda	13:00	Gyerekek betlehemezése családnál (jelentkezni a plébánián)
December 20. szerda	6:00	Hajnali szentmise (rorate), majd reggeli
December 23. szombat	16:00	Negyedik gyertyagyújtás
December 24. vasárnap	18:00	Jézus születése („Éjféle mise”)
December 25. hétfő	10:00	Karácsony ünnepe
December 31. vasárnap	16:00	Szent Család vasárnapja, Év végi hálaadás
Január 1. hétfő	16:00	Szűz Mária Isten Anyja, Újév
Január 7. vasárnap	10:00	Vízkereszt (Búcsú Tasson)

A Református Egyházközség hírei

A Parókia titkai

(negyedik, egyben befejező rész)

A mikor lemegy a nap, sötét van az utcán, világítanak a parókia ablakai. Melegen, hívogatóan. Benne élet van, azért ég a világ, a kíváncsi járókelő a járdáról betekinthet a nagy ablakokon a tágas szobákba. Aztán a gondos gazdák behajlítják a spalettákat. Még szivárog ki fény, de belátni már nem lehet. Este van.

Reggel a gyerekek sorjáznak az iskolába, itt mennek el sokan az épület előtt. Fel sem néznek rá – elmennek mellette, megszokták. Annyi mindent meg lehet szokni! Aztán néha szóba kerül – miért különleges a parókia? Persze, fejek vannak rajta – de hogy kié a három fej ebben a fejetlenségben – alig tudja valamelyik gyerek, alig tudja valamelyik felnőtt. De talán nem is innen kell kezdenünk az épület külső megismerését.

Kezdjük onnan, hogy a régi parókia is ezen a helyen állt. Ódon, kicsiny épület lehetett. A jegyzőkönyvek tanúsága szerint állapota leromlott, a Presbitérium elbontásáról döntött. Nem maradt belőle semmi, talán a pince, de ez sem biztos. Aztán fontos még, hogy a falu réges-régi főutcája valamikor itt húzódtott, végig a Jókai utcán, a templomdomb hátán.

Nem sok házból állhatott a falu, annyi esze pedig volt a Dunától tartó népeknek, hogy a lehető legmagasabbra építettek, a templom köré. A Reformáció előtt a régi templom is katolikus volt, gondolni való, hogy plébánia állhatott a régi parókia helyén. A faluban nem kertészkedtek, nagyobb jószágot sem tartottak, régi rend szerint ezek helye a külső szérűskertekben volt, a temető sarkától kezdve a papi kerttel végig a kertsoron. Az emberek pedig összehúzódtak a templom köré, kicsi nádfedelel házaikkal, épp úgy, mint a fecskék manapság fészkeikkel a templom boltívei alá.

Ez így volt jó, tudták a régiek, hogy igaz Ézsaiás igéje: örömet szerzek nekik abban a házban, ahol hozzám imádkoz-

nak, mert az én házamat imádság házának fogják majd nevezni, minden nép számára!

No de maradjunk a parókianál! Szépen megújult kívülről. Készül a születésnapjára, jövő évben lesz éppen 150 éves. Hatolkay Árpád, a gyülekezet korábbi lelkipásztora, az Egyházmegye építési előadója, műemléki referense a következőket írta a parókiairól:

Az épület 1874-ben készült, a romantikus stílus vidékre eljutott jeleivel. Borsody József dunaföldvári építőmester bizonyára láthatta az akkor mindössze 19 éves Nemzeti Lovardát, és annak emlékeképpen áll előttünk a kissé szokatlan megjelenésű, de kétségtelenül romantikus stíuselemekből táplálkozó ház. Mind az enyhén rizalitos középrész oromfalának díszítése, mind az ablakok szemöldökpárkánya, valamint a kerti főbejárat oromzatának lépcsőzetes díszítése a romantikára mutat.

Akárhogy is van, az biztos, hogy a falu egyik legkülönlegesebb épülete. Ne menjünk el mellette úgy, hogy nem tudjuk, kiket tisztelhetünk a homlokzaton! Középen természetesen Petőfi néz le ránk. Kifejező, élethű portré. De kik lehetnek melletté? Találgatunk csupán, erről pontos feljegyzés nem maradt. Balról Kossuth, esetleg Batthyány? Jobbról Deák, vagy inkább Jókai?

Ezek a Parókia titkai.

Alföldy-Boruss Dániel
lelkipásztor

Karácsonyi üzenet

A karácsonyi köszöntés írásakor gyermekünk születését várjuk. Tudjuk, hogy leányka lesz, nevérol már gondolkodtunk, választottunk. Milyen fontos a név! Mindenki egész életében így fogja szólítani. Ráadásul a neveknek jelentése is van – ha más is viselte, viseli, azt is számon tartjuk.

Karácsonykor is gyermek született erre a világra. Nevet is kapott, nem a szülők választották – Isten jelentette ki az édesanyának: Nevezd annak nevét Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét annak bűneiből. Azóta az egész világon, ahol keresztyének élnek, ahol Karácsonyt ünnepelnek, Isten fiát, a szabadítót, a megváltót Jézusnak nevezzük, Jézusnak hívjuk, Jézusnak szólítjuk. Éneklünk neki, éneklünk róla, ajándékokat bízunk rá, és ajándékokat kapunk tőle.

De miért pont Jézus? Az a név, amit a betlehemi csecsemőnek adtak, gyakori keresztnév volt Izraelben, nagyjából minden harmadik-negyedik fiút így hívták. Megváltónk azért kapta ezt a nevet, mert Jehósua – Jézus azt jelenti: az Úr Szabadítója.

A Karácsony üzenete ez: benne, Jézusban van szabadulás bűneinkből. Hozzá kell menni, őt kell segítségül hívni, amikor nem látunk kiutat, amikor ránk törnek kísértések, amikor fölének nőnek a bajok. Jézus azért jött el erre a világra, hogy helyettem megfeleljen Isten ítéletének, ha benne bízom, közeledhetek Istenhez, rendezhetem vele életemet, átélhetem a megszabadulást, a szabadságot.

Így legyen áldott Karácsonyunk!

Alföldy-Boruss Dániel
lelkipásztor

Hol van már az indián nyár... Szeptember utolsó napjaiban egy szép, testileg-lelkileg feltöltő, tartalmas hitmélyítő hétvégét tölthettünk el református gyülekezetünk egynéhány fiataljával. Kisbajomban élvezhettük a hétvége adta lehetőségeket és annak lelki ajándékait. Köszönjük vendéglátóink odaadását és a kísérő szolgálók segítségét!
Sóbujtó Klára

Egy különleges hobbi

Az egészségi állapotom megromlása után sajnos abba kellett hagynom a munkát. Keresnem kellett valami elfoglaltságot, így érdeklődésem teljesen a családomra és a lakásomra koncentrált. Interneten rábukkantam egy bútorfóliázós csoportra, és eldöntöttem, hogy megpróbálom a megunt, elhasznált, kopottasabb bútoraimat modernizálni. Először egy dohányzóasztal felújításával próbálkoztam – nagy sikerrel. Azóta már mosógépet, beltéri ajtókat, hűtőszekrényt, betegágyat, de még cipős szekrényt is fóliáztam. Ezek ugye hőre lágyuló anyagok, így könnyen formázhatóak. Bármikor abbahagyható, hisz nem fog beszáradni a festék, nem kell belőle kimo-

sakodni, káros hatása sincs, gyerekszobába is tökéletes, pl. egy fehér bútor akár szinesíthető is fóliával. Speciális eszközöket sem igényel. Nem jár kosszal, nem kell hozzá konténer, nem kell hozzá szét-, illetve levetni csempét. Nagyon modern színekben elérhető és sokféle minőségben. És ha megkopik, megunom, akkor egész egyszerűen leveszem. A motoromon például 5 éve van fent (egyébként kültérre nem javasolt)! Azért fóliáztuk le, mert amikor vettük, használaton karcos volt az éle, és azóta bírja!

Szívesen segíték bárkinek a kezdésben: akár megnézni, kivitelezhető-e a folyamat, de mindenkinek magának kell megvalósítani az elképzelését. Vannak termékmintáim is. De a lelőhelyek keresésével is bátran fordulhatnak hozzám, hiszen vannak már egészen bevált helyeim.

Valkai Lászlóné

Karácsony mentés biztosra menő sütögetőknek és kezdőknek

*S*ziasztok kedves készülődő sütirajongók!
Mennyivel előbb sütheted meg a karácsonyi sütitet, és van-e olyan, amit le lehet fagyasztani?

A karácsonyi készülődés örök dilemmája, hogy mikor mit süssünk meg, hiszen szeretnénk időben elkészülni, és a napjainkat se a konyhában akarjuk az ünnepek előtt (pláne alatt) eltölteni.

Jöjjen néhány időmentő ötlet, és nézzük meg a klasszikus sütitet, melyiket lehet elkészíteni előbb, melyiket lehet esetleg fagyasztani, akár előkészítve, akár készre sütvé.

A linzer tészta egy csoda tészta, mivel akár begyúrva, akár formázva sütés előtt, de készre sütvé is fagyasztható.

A formázott sütitet egy tálcán tegyük be a fagyasztóba, majd ha megfagyott, akkor dobozoljuk be. Kiengedés előtt sorakoztassuk a tepsire, majd hagyjuk azon kiolvadni, végül mehet a forró sütőbe.

Készre sütvé csak akkor fagyasszuk le, ha az ünnepek előtt 2 hétnél hamarabb készíjtjük el, vagy ha azt szeretnénk, hogy a bedobozolt sütitinkből maradjon a karácsonyi menü mellé is.

A pite vagy omlós tészták szintén fagyaszthatók begyúrás után, viszont ha pitét sütünk belőle, pl. diós-rácsost, akkor készre sütvé fagyasszuk és felszeletelve.

A piskóták és kevert tészták inkább kisütve legyenek lefagyasztva, ami viszont jó hír, hogy betöltve is fagyaszthatók, mint pl. a fehér csoki torta vagy a muffinok.

A pozsonyi kifli, bejgli is lefagyasztható, ezeket is érdemes így átmelegíteni.

Az édes és sós keltek formázás után fagyaszthatók, szintén tálcán, majd dobozolva, így nem deformálódnak el. Sütés után

is mehetnek a hidegbe, ebben az esetben viszont jól jön egy kis trükk.

A sütit teljes felengedés után tegyük még be 10 percre 180 °C-os sütőbe, hogy átmelegedjen, így olyan lesz, mintha frissen süttöttük volna.

Ha ezeknek a sütitet pedig megtanulnád megsütni is tuti receptekből, akkor jelentkezz itt a Házi süti készítő online alap tanfolyamomra:

<https://www.tanuljsutni.hu/sutoiskola-oktatoanyagok/hazi-suti-keszito-hobbicukrasz-online-tanfolyam>

A tanfolyam tanulóinak a leckékhez elmondom majd, hogy hogyan tudják a sütitet karácsonyra eltartalékolni, így meg is lesz az ünnepi finomság az asztalra.

Tanuljunk együtt sütni!

Cukormázás ölelés neked!

- Meli -

VP6-19.2.1-78-3-17 – „Civil szervezetek eszközbeszerzése”

A projekt keretében ágapritó beszerzésére és üzembe helyezésére került sor, mely a település zöldterületének rendezéséhez járul hozzá.

Megvalósító: Szalkszentmártoni Önkéntes Tűzoltó Egyesület

VP6-19.2.1-78-3-17 – „Civil szervezetek eszközbeszerzése”

A projekt keretében rakodógép és fűnyírótraktor beszerzésére és üzembe helyezésére került sor, mely a település zöldterületének rendezéséhez járul hozzá.

Hrsz: 17. Megvalósító: Szalkszentmárton Község Önkormányzata

Terelni is járunk időnként

*K*öszönöm a felkérést, hogy újra szerepelhetek a kutyáim az újságban!

Velünk mindig történik valami!

Így van. Mindig van kutyás program.

Lezajlott az első Terelő Európa-bajnokság is Hortobágyon. Esős, borongós időben folyt a verseny. A rackák nem voltak kutyá-

hoz szokva, így nehéz feladata volt a versenyzőknek. Nem is mindegyik versenyző volt 10-15 birkánál többhöz szokva. Láthattunk nagyon szép futamokat, és kevésbé szépeket is. A bírók igyekeztek tárgyilagosak maradni.

Egyéniben a finn Kaisa Hilska nyert, csapatban az olasz válogatott vihette haza az elsőnek járó díjat.

A magyarok első nap a 14. és 5. helyen végeztek. Második napon már csak az első napon 5. helyen végzett Takács Péter indulhatott, aki újra az 5. helyet szerezte meg.

Mivel ez volt a világon az első Terelő Európa-bajnokság, nyilván voltak hibái is, amit a többi bajnokságon már korigálni lehet majd.

Mi is készültünk, mármint én és a mudijaim a megmérettetésre. Nekünk november 4-én volt lehetőségünk Vasadon, az ottani Terelő központban FCI-NHAT minősítésű terelő képességvizsgát tennünk. A vizsgát a Fényes Mudi Klub nevű egyesület szervezte, ami a mudi eb fajta egyik elismert tenyésztő szervezeté.

A képességvizsgát megelőző hetekben Bodakútra jártunk gyakorolni. Bodakúton is van terelő centrum. Vezetője, Horog Annamária, már foglalkozott mudikkal, így kíváncsian várt bennünket. Három fiatal kutyámat vittem hozzá. Legényt, aki másfél éves, már volt egyszer a másik központban, és tudtam, hogy megy, sőt nagyon is erősen megy. Gyűrűt, aki korábban semmi érdeklődést nem mutatott a birkák iránt, és Esőt, aki még csak november első napjaiban töltötte be az egy évet, és korábban őt sem kellett noszogatni, ment magától. Gyűrű és Legény korábban már megkapta a tenyészengedélyt, és a véglegesítéshez a csípődiszplázia vizsgálat eredményét várjuk, hogy meg hozza a postás. A tenyészszemlélt legkorábban egy éves kor után lehet megejteni, így Eső a képességvizsgával együtt tette le.

Szóval hármójukkal mentem Bodakútra, ahol Gyűrű mindjárt meg is lepett, mert némi biztatás után mégiscsak nekiindult a birkáknak, és néhány alkalom után Annamária biztatására ki is próbáltam a nagy „pályán” is. Meg lett dicsérve, hogy milyen ügyes. Eső is jól

irányíthatónak bizonyult. Leginkább Legény vizsgájában kételkedtem, mert nagyon vehemens, folyton figyelni kell, hogy ne csipkedje a birkát, ne fogjon rá. Annamáriát meg is kérdeztem, aki szintén vizsgázott versenybíró, ő maga is tartja a birkákat, tanyagazda, és border collie-jaival már több speciális versenyen is részt vett, hogy szerinte Legénynek sikerülhet-e a képességvizsga, vagy inkább gyakoroljak még vele, és később vizsgázzunk. A biztatására beneveztem mindhárom mudimat.

Esős időben indultunk reggel Vasadra. Út közben elállt az eső, és mire sorra kerültünk, a nap is kisütött. Eső a tenyészedélyt megkapta, a viselkedés (karakter) teszt jól sikerült mind a háromjuknak. Ezután következett a képességvizsga. Úgy éreztem, mindhárman jól szerepeltek. Gyűrű szépen dolgozott, jól irányítható volt. Utána mentem Esővel, akit az elején az egyik birka lefejtelt, és utána nehezen tudtam korrigálni, mert folyton csipkedte a birkákat. Örültem, hogy nem hátrált meg, nem ijedt meg, hanem kiállt magáért. Legénnyel is bepróbálkoztam ugyanaz a birka, csak kettejük homloka már nem ért össze, mert Legény a mozdulatra azonnal reagált, és a

racka szarvát kikerülve támadott vissza. Utána folyton rá akart fogni a birkákra. Mikor megkaptuk a papírokat, elcsodálkoztam, hogy Eső elégtelent kapott, Legény pedig „Jó” eredményt. De sebjaj, megyünk tovább gyakorolni, és jövőre újra nekifutunk annak a vizsgának.

Esőt is vinni kell csipősűrésre, akkor lesz végleges a tenyészedélye. Így most már három eredményt várunk a postán.

Közben voltunk újabb kiállításokon is. Betyárom töretlenül nyer. Három kiállításra vittem, és háromszor lett győztes a felnőttek úgynevezett „nyílt” osztályában. Eső kétszer lett második helyezett a fiatalok osztályában. A kutyaiskola is szépen alakul. Már a második alapozó tanfolyam megy lelkes kutyásokkal. A felszerelés is bővül, karikával és kúszó akadállyal.

Szeretnék egy hobbi kutyás sulit működtetni, ahol megtanulhatják a kutyatartás szabályait, a helyes tartási és takarmányozási módokat, s ahol betekintést nyerhetnek a lelkes gazdák a kutyás sportok világába. A kutya ma már nem csak munkaeszköz, hanem társ is, s mint mindent, ezt is lehet jól is csinálni, meg rosszul is.

Balázs Zsófia

Kutyák tartásának fontosabb előírásai hatósági szemmel

A felelősen gondolkodó állattartó tisztában van a kutyája szükségleteivel, valós igényeivel, és ennek megfelelően tartja őt. Bár a jog szerint a kutya „dolognak” minősül, tisztában kell lenni vele, hogy örülni, érezni, szenvedni képes élőlény. Ha a gazda elhanyagolja állatát, vagy mulasztása miatt az eb másnak kárt vagy sérülést okoz, a gazda felelősségre vonható. A 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet előírásai egyfajta kövendő irányt határoznak meg, segítve a **felelős állattartási szokások** kialakulását.

Az állatokat úgy kell tartani, hogy az állat tartása lehetővé tegye annak természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult élet- és szokásrendjét tartósan ne zavarja. Az állatok számára a táplálékot, az egyed korának megfelelő minőségben és mennyiségben, lehetőleg az adott faj természetes viselkedési szokásaihoz leginkább alkalmazkodó időközönként kell biztosítani. Az állatot, valamint a tartási helyet az állattartónak naponta **legalább egyszer** ellenőriznie kell.

A tartási helynek olyan méretűnek kell lenni, amely az állat fajára jellemző mozgásigényét ki tudja elégíteni. Törekedni kell arra, hogy minden kutya – még a nehezen kezelhető, harapós állat is – legalább időnként szabadon mozoghasson egy biztonságosan bekerített, zárt területen, vagy ha ez az állat viselkedése miatt nem lehetséges, akkor egyéb, irányított tevékenységgel kell kielégíteni a mozgásigényét. Szabálysértést követ el, ha valaki a felügyelete alatt álló kutyát belterületen, közterületen felügyelet nélkül szabadon bocsát vagy kóborolni hagy.

Ez arra az esetre is igaz, ha a kutya kiásza magát, vagy kiszökik.

A jogszabály értelmében kistestű kutyát (20 kg-ig) legalább 10, közepes testűt (20-40 kg-ig) 15, nagytestűt (40 kg felett) 20 négyzetméteres területen kell tartani (ez a rendelkezés nem terjed ki az állatmenhelyekre, valamint a hatósági megfigyelés alá vont ebek tartására). Tartósan csoportosan tartott ebek esetén számukra egyedenként legalább 6 négyzetméter akadálytalanul használható területet kell biztosítani (nem számít csoportos tartásnak a szuka együtt tartása a kölykeivel, azok 6 hetes koráig).

Tilos a kutyát **állandó jelleggel kikötve**, láncon tartani. A hat hónaposnál fiatalabb ebet nem szabad tartósan kikötöni. Kistestű kutyát legalább 4, közepes testűt 6, nagytestűt 8 méteres eszközzel szabad tartósan kikötöni. Amennyiben az eb futólánccal (vagy ahhoz hasonló elven működő szerkezettel) van kikötve, a feszített és futó részek hosszának összege nem lehet kevesebb 8 méternél, valamint a futó rész nem lehet rövidebb 3 méternél. Az ebek kikötéséhez, illetve vezetéséhez használt eszközöknek az állatra történő rögzítésére kizárólag nyakörv vagy hám használható oly módon, hogy az az állat egészségét ne veszélyeztesse. Eb, macska és görény kölyköket **8 hetes korukig anyjukkal kell tartani**.

Törekedjünk arra, hogy kedvenceink számára a legtermészetesebb élethelyzetet biztosítsuk.

A másik fontos jogszabály a kutyák esetében a 164/2018. (XII. 20.) FVM. rendelet, amely a **veszettség** elleni védekezés rendjét szabályozza. A veszettség gyó-

gyíthatatlan betegség, emberben, állatban minden esetben halálos kimenetelű. Ezért fontos **közegészségügyi** érdek, hogy minden kutya megfelelően oltva legyen veszettség ellen. Ha embert mar egy eb, macska, görény stb., hatósági állatorvosi megfigyelés alá kell vonni az állatot. Erről a hatósági állatorvos gondoskodik (nem szolgáltató állatorvos), aki elrendeli az állat kéthetes megfigyelését, zárt tartását. Miután eltelik a két hét, és az állat nem produkálta a veszettség tüneteit, feloldja azt.

Az első veszettség elleni oltásra az alapoltások beadását követően (kb. 4 hónapos kor körül) kerül sor. Az első veszettség elleni oltást hat hónapon belül kell ismétlni, tehát az első életévben a kutyának két veszettség elleni oltással kell rendelkeznie. Innentől kezdve már évente kell az oltást megkapnia. Csak a **mikrochippel** ellátott kutyák oltathatók be, és az oltás tényét minden esetben dokumentálni kell a kutya oltási könyvében.

Ha az állat nem rendelkezik érvényes veszettség elleni védőoltással, mikrochippel, valamint a tulajdonos megsérti az állat tartására vonatkozó jogszabályi előírásokat, komoly **bírságra** számíthat.

dr. Péterfi Nóra praxisvezető szakállatorvos
Tassi Állatorvosi Rendelő és Patika

A Szederinda Néptánc Egyesület hírei

Mozgalmas és sikeres időszakot tudhat maga mögött a Szederinda Néptánc Egyesület. Az elmúlt hónapok eseményeit az egyesület vezetőségének, a táncosok aktív jelenlétének és a segítő szülőknek, önkénteseknek köszönhetően magas színvonalú szervezés és kivitelezés jellemzi.

Második alkalommal került megrendezésre a Pünkösdi forgatag, mely több száz családot mozgatott meg a községben, és a környező településekről is érkeztek a népi hagyományokat ápoló, egész napos programra. A hagyományőrző rendezvény a Csoóri Sándor Program, a Nemzeti Együttműködési Alap pályázatának köszönhetően az önkormányzat segítségével valósulhatott meg.

IX. alkalommal rendezték meg a Komámasszony bált, melynek bevétele a táncosok viseletének megújítására, bővítésére szolgál. A rendezvényen bemutatta tehetségét az egyesület Csiperke és Cziiberke csoportja, de a felnőttekből álló Komámasszony formáció is hatalmas sikert aratott. A felnőtt táncosok koreográfiáját Kakuk Pál, a Magyar Állami Népi Együttes örökös tagja, a ráckevei KÉVE Néptáncegyüttes vezetője tanította.

Az egyesület táncosai a paksi Tehetség Művészeti Iskola táncpedagógusainak, Iker Kamillának és Görög Baláznak koreografálásában számos új tánclepet tanultak meg, melyet több városi és külföldi helyszínen is előadtak. A lendületes táncírás hatalmas sikert aratott egy tizenkétnapos portugáliai fesztiválon, melyen a Cziiberke csoport több tagja is részt vehetett.

A nyári időszak sem telt tétlenül, mert az egyesület egy ötnapos tábort szervezett, melynek helyszíne Szalkszentmárton volt, immár 6. alkalommal. A táncosok és a táncpedagógusok tartalmas és élménydús hetet töltöttek együtt. A táborozók számtalan foglalkozáson vehettek részt, mégis a nevelés, oktatás fő tematikája a táncpróbák voltak, hiszen napjaikat a magyar néptánc és a magyar népi kultúra köré építették fel.

Szeptemberben egy nagyszabású rendezvényen vehettek részt Szabadszálláson az Anyám Tyúkjá Fesztiválon, ahol több nép-

táncossal együtt léphettek fel.

November vége felé pedig a Baksay Sándor Református Gimnázium meghívására, hatalmas közönség előtt, a szalagavatón képviselte egyesületüket a Cziiberke csoport, ahol vastappsal jutalmazták színvonalas fellépésüket.

A néptánc a csoport tagjai számára a kikapcsolódást jelenti a szürke mindennapokban. Másrészt az egyesület tagjai kötelességüknek érzik hagyományaink megőrzését, továbbörökítését a fiatalabb generációk számára. Ezért is várják szeretettel a hozzájuk vágyakozó aprókat-nagyokat a környező településekről is. Az egyesület tagjai szerdánként 17 órától már a kisebb táncos lábú gyermekeket várják „Így tedd rá” foglalkozás keretein belül a művelődési házban.

Tóth Szilvia

Szalkszentmártoni Néptánc Egyesület

Az egyesület számára az ősz az „új” év kezdetét és a szüreti bála való felkészülést jelenti.

Az idei évben a szüreti felvonulásra és bálra szeptember 23-án került sor. Az időjárás nem volt kegyes hozzánk, mivel borús, esős időben vonultunk végig a falu utcáin, szép számmal jöttek fogatok, gumis kocsik és csikósok. Pedig az utolsó pillanatban dőlt el, hogy lesz-e felvonulás egyáltalán. A szokásos útvonalon vonultunk végig, táncoltunk a Piac téren, az Imperiál Sörözőnél és végül a Cukrászda előtt. Közben szívélyes vendéglátásban részesültünk a Béke utcában Erdős Gáborék előtt (vagyis az eső miatt a fedett teraszukon), illetve a Vörösmarty utcában Verebes Karcsiék előtt. Mindenkinek köszönjük szépen a finom süteményeket, szendvicseket és italokat.

A bálba este 7-től vártuk a vendégeket a művelődési házba. Idén – már szinte szokásosnak is mondhatnánk – a termet Szabó Nóri és édesanyja, Szabó Attiláné (Lelkes Ági) ötletei és irányítása mellett nagyon szépen és igényesen díszítettük fel. A bált a szokott módon az Ifi csoport táncá nyitotta meg. A Györgyfalvi táncokat előadva több ember szemébe könnyeket csaltak, a vastaps és a fiatal táncosaink mosolygós arcát látva megállapítottuk, megérte ennyit várni a fellépésre. A bálban Horváth Bálint szolgáltatta a zenét, és a mulatság hajnali 4-ig tartott.

A csoportok egyébként továbbra is a szokásos rendben tartják a próbáikat, hétfőnként a Babszemek 16-18 óráig jelenleg 24 fővel, csütörtökön 16-16:30-ig

pedig a Mákszemek 10-12 fővel, 16:30-19 óráig az ifik 16-18 fővel és 19-21 óráig a felnőttek az ifikkel kiegészülve 14-18 fővel. Nagy örömről minden csoporthoz csatlakoztak, és így továbbra is szép számmal tudjuk az alkalmakat tartani. Minden csoport nagy kedvvel táncol, de a fiatalok lelkesedése szinte példaértékű.

November 18-án a KÖSZI egyesület 15. születésnapjára ünnepségére kaptunk meghívást, amit örömmel teljesítettünk, a Babszem, Ifi és Felnőtt csoportjaink mutatták be táncaikat. Reméljük, még nagyon sokáig tudunk együtt ünnepelni velük!!!

November 24-én Apajon lépett fel az egyesületünk, még a nyár folyamán kaptunk felkérést, hogy tartunk egy néptánc estet. A fellépésen a Mákszemeken kívül minden csoport részt vett, közel 40 táncossal és a Kóborzengő zenekar kíséretével fergeteges hangulatot sikerült teremteni. A közel 1,5 órás előadáson szinte minden táncunkat előadtuk, és így a lányok ruhatárából is sok minden bemutatásra került a közönségnek.

December 2-án a Szalkszentmártoni Nyugdíjas Klub rendezvényén lépünk fel, majd december 16-án a Falukarácsonyon veszünk részt.

Egyesületünk 2024-ben ünnepli az 50 éves évfordulóját, a rendezvényre már készülünk, melyet 2024. április 13-án tartunk meg. Szeretnénk méltóképpen megünnepelni ezt a kerek évfordulót, így várjuk azoknak a régi táncosoknak a jelentkezését, akik szívesen fellépnének ezen az eseményen, hiszen minél több Wunsch Laci bácsi által tanított koreográfiát is szeretnénk bemutatni.

Csapatjainkba továbbra is sok szeretettel várunk minden táncolni vágyó kicsit és nagyot.

István Zsigmond

A Fonoda hírei

Az év végi foglalkozások az ünnepi készülődés jegyében zajlanak. Kisiskolások jártak nálunk, és az újrashatározás jegyében papírfenyőfát készítettek.

Jelenleg Adventi vásárra készülünk, ahol sok szép portékával várjuk az érdeklődőket.
Krepsz Károlyné

Az amigurumiról...

7 éve indult a Fonoda szakkör Szalkszentmártonban. Miután Dunaújvárosba költöztem, sajnos már nem tudtam viszszejárni a szakkörre, és a kertés házából a városban panellakásba költöztem, ahol már csak ritkán volt időm és leginkább helyem a papírfonásra. Évekig futottam a mókuserékben, és a hobbim a családom etetése volt leginkább. A Covid helyzettel magam sütöttem a kenyerünket és mindenféle pékárut is.

Gergő fiam szeretett volna megtanulni horgolni a tanár nénije hatására, és kérte a segítségem. Az internetet böngészve sok szép dolgot találtam, bár azelőtt én soha életemben nem horgoltam. A gyereket egyre kevésbé, míg engem egyre inkább elkezdett érdekelni a horgolás. A youtube videók és internetes böngészés után megvettem az első amigurumi könyveket. A könyvek teljes részletességgel, laikusok számára is érthetően bevezettek az amigurumi világába, mely teljesen magával ragadott. Azóta minden szabadidőmet ezzel töltöm. Kezdetben a családban a gyerkőcöknek horgoltam. Hatalmas

öröm volt látni a kis csillogó szemecskéjüket, mikor megkapták ajándékba.

Büszkeséggel töltött el, hogy egyedi ajándékot tudok nekik adni, és nem tömeggyártott műanyag játékot, melyet ráadásul saját magam készíthetek számukra. Mikor készítek egy-egy figurát, mindig beléjük szeretek, mindegyik tovább fejleszt az amigurumi világában.

Az amigurumi egy japán technika. Maga a szó horgolt, illetve kötött játékot jelent, a kitömött játékgigura 2003-ban kezdte vonzani rajongóit. Leginkább állatokat készítenek ezzel a technikával, de más különféle bábuk, tárgyak megalkotásához is kedvelt módszer.

Egyre többen keresik ezeket az amigurumi figurákat, népszerű a gyerekek és felnőttek körében egyaránt.

Adventi vásáron megtalálhatóak a figuráim, valamint ha valaki szeretne valami egyedi terméket rendelni, az andrea.krepsz@gmail.com címen elérhető vagyok.

Királyné Krepsz Andrea

Olvasóink kérdezték – Ügyvéd válaszol

Édesanyám örökölt egy más településen lévő ingatlanból 1/3 részt. Szeretné nekem adományozni az ő részét. Ilyenkor kell illetéket fizetni? Hogyan működik az adományozás? Ha később el szeretnék adni az ingatlant, hogyan működik az osztott tulajdonjog, mi a teendő, ha a másik fél nem szeretné eladni?

1. Ajándékozás

Egyenesági hozzátartozók közötti ajándékozás illetékmentes, így a kérdezőnek nem kell ajándékozási illetéket fizetnie.

Az ajándékozási szerződést ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közjegyzői okiratba kell foglalni, és a szerződéskötést követően be kell nyújtani a földhivatalba a tulajdonjog átvétele érdekében. Az ajándékozási szerződést az ajándékozónak és a megajándékozottnak is alá kell írnia.

2. A közös tulajdon megszüntetése

Amennyiben a tulajdonostársak nem szeretnék az ingatlant, vagyis a saját részüket értékesíteni, akkor lehet kérni a közös tulajdon megszüntetését. A közös tulajdon megszüntetése alapvetően úgy szokott történni, hogy egyik vagy másik tulajdonostárs kifizeti a többi tulajdonostársat, feltéve ha erre megfelelő anyagi forrással rendelkezik.

Ha a tulajdonostársak nem tudják vagy nem akarják a tulajdonostársakat kifizetni, akkor bírósági úton lehet a közös tulajdon megszüntetését kérni árverési értékesítés útján. Ez esetben a bíróság ítéletében meghatározza a legalacsonyabb vételárat, amelyen az ingatlan értékesíthető.

Ha csak az ingatlan értéke vitás a tulajdonostársak között, akkor lehetőség van magán szakértő igénybevételére, de ha ezt sem fogadja el valamelyik tulajdonostárs, akkor szintén bírósághoz lehet fordulni a közös tulajdon megszüntetése érdekében, illetve a közjegyzőnél is lehet előzetes bizonyítási eljárást kezdeményezni, és szakértő kirendelését kérni a forgalmi érték meghatározása érdekében.

Bonyolultabb az az eset, hogy ha valamelyik tulajdonostárs az ingatlant bővíti, a tulajdonostársak hozzájárulása nélkül felújítja stb., mert ezekben az esetekben az így eljáró tulajdonostársnak megtérítési igénye keletkezik, illetve figyelembe kell venni az esetleges munkálatok értéknövelő hatását is. Az esetleges viták elkerülése érdekében szükséges a tulajdonostársak szoros együttműködése.

Nem szokott ugyan jellemző lenni, hogy valaki egyharmad tulajdoni illetőséget vásárol, de ha az ingatlan jó lehetőséget biztosít kívülálló harmadik személy számára és ki tudja vásárolni a tulajdonostársakat, akkor előfordulhat ilyen helyzet is.

Ez esetben a tulajdonostársakat elővásárlási jog illeti meg. Ennek gyakorlása érdekében a kérdezőnek a tulajdonostársakat igazolható módon tájékoztatni kell a kapott vételi ajánlatról, és megfelelő – általában 8-15 napos – határidőt kell biztosítani arra, hogy a tulajdonostárs írásban nyilatkozzon arra nézve, hogy kíván-e élni az elővásárlási jogával. Amennyiben valamelyik tulajdonostárs él az elővásárlási jogával, akkor az adásvételi szerződés a kérdező és a tulajdonostárs között fog létrejönni.

Fontos szempont, hogy a tulajdonostárs a vételi ajánlatot teljes egészében kell hogy elfogadja, azaz ha a vevő összegű kifizetésre tett ajánlatot, akkor a tulajdonostárs sem fizetheti ki részletekben a vételárat, és nem ajánlhat alacsonyabb összeget sem.

Ha több elővásárlásra jogosult tulajdonostárs van, és mind egyik él az elővásárlási jogával, akkor az elővásárlási jogukat tulajdoni hányadaik arányában gyakorolhatják.

Aki válaszolt: dr. Kontra Judit ügyvéd

Hiperaktivitás, figyelemzavar: pszichiátriai betegségek-e valójában?

Hiperaktív a gyermek? Nem tud odafigyelni az órán? Magatartásával bomlasztja az osztály rendjét?

Olyan kérdések ezek, melyekkel számos szülő riadtan szembesül, amikor kiderül, hogy gyermekével gond van az iskolában. Ilyenkor aztán a szülő válaszút elé kerül: vagy maga keres megoldást a problémára, vagy másik iskolába viszi a gyereket, vagy a hivatalos szakemberekre bízta a dolgot.

Az utóbbival kapcsolatban viszont számos kétely, ellenérzés fogalmazódott már meg, nem is véletlenül. Ha ugyanis a gyermek pszichiáterhez kerül, könnyen kaphat olyan diagnózist, amelyre gyógyszereszedést írnak elő. A szülőknek azonban két dolgról rendszerint nincs tudomásuk:

– A „hiperaktivitás”, „figyelemzavar” és hasonló gyermekpszichiátriai diagnózisok kizárólag a tünetek alapján címkézik fel a gyermeket, és nem visznek közelebb az okok feltárásához – pedig ezeknek a tüneteknek számos kiváltó oka lehet. Olyan ez, mintha a lázat tekintenénk betegségnek, és csupán azt próbálnánk kezelni anélkül, hogy a láz okát felkutatsunk.

– Az ilyen állapotokra felírt „gyógyszerek” valójában tudat-

módosító szerek, olyan anyagok, amelyek sokkal közelebb állnak a drogokhoz, mint a gyógyszerekhez. E szerek csupán arra alkalmasak, hogy elfedjék a gyermek kellemetlen tüneteit. Számos szülő beszámolt róla, hogy a szer beadása után gyermeke „zombiként” viselkedik, kitégült pupillákkal néz maga elé, mintha ott sem lenne. Ezek a szerek alkalmasak arra, hogy a gyermek tüneteit elnyomják, de a megoldáshoz nem visznek közelebb, ráadásul számos nagyon kellemetlen, sőt veszélyes mellékhatással nehezíthetik a gyermek boldogulását.

Ebben a témában segít eligazodni a szülőknek, pedagógusoknak és más érdeklődőknek az az ingyenes kiadvány, amelyet az Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány jelentetett meg közszolgálati céllal. Az informatív anyagban nemcsak arról esik szó, pontosan milyen veszélyeket hordozhat a pszichiátriai diagnózis és a felírt gyógyszer, de megoldási javaslatokat is nyújt a szülőknek: merre keressék a valódi okot, a valódi megoldást gyermekük számára.

A kiadvány ingyenesen megrendelhető, illetve letölthető az alapítvány weboldaláról: www.emberijogok.hu/adhd

Anyakönyvi hírek

Születések

Adorján Konrád	a.n.: Mészáros Bianka	2023.09.20.
Győrfi Miklós László	a.n.: Gubacsi Gyöngyi Gabriella	2023.10.05.
Varga Elena Adina	a.n.: Saly Virág	2023.10.02.
Staub Márk Alex	a.n.: Malzseniczki Mária	2023.10.31.
Szegedi Máté	a.n.: Erdős Nóra	2023.11.13.

Házasságkötések

Molnár Gergely és Káposztás Anna	2023.09.15.
Bőjthe András Dániel és Pintér Szabina	2023.10.14.
Tornyosi Márk és Molnár Barbara	2023.10.28.

Elhunytak

Benkovics István	1940.06.14.	2023.09.02.
Szabó Gábor	1936.02.03.	2023.09.14.
Kalán Ferencné	1942.08.25.	2023.09.16.
Zsolnai Károly	1972.09.04.	2023.10.15.

Szalkszentmárton legkisebb lakói

Szeretettel köszöntjük Szalkszentmárton új lakóit, kívánunk nekik a falu minden lakója nevében boldog, egészséges, hosszú életet. (A gyermekek fotója a szülők beleegyezésével jelent meg.)

Szegedi Máté 2023.11.13-án született 3640 grammal és 53 cm-rel. Máté első gyermekünk, nagyon vártuk már az érkezését. Születésével váltunk egy családdá.

Adorján Konrád 09.20.
Konrád egy mosolygós, vidám baba, szeret játszani, minden érdekli.

Megérkeztem! A nevem Győrfi Miklós László. 2023.október 5-én 16:45-kor születtem. Súlyom 3100 g és 52 cm hosszú vagyok. A boldog szülők Gyöngyi és Miki.

A nevem Staub Márk Alex. A szüleim legnagyobb örömére 2023.10.31-én jöttem a világra, és így velem lett teljes a család.

Varga Elena Adina 10.02.
Elena ügyesen alszik, sokat mosolyog, a tesó hangjára alszik a legjobbat. Szereti a hosszú sétákat, a gyerekekre mindig kacag, sokat gagyarászik.